

Agendapunt:	05 Evaluatie Tallinn		
Bijlagen:			
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Bureau		
Datum:	16 juli 2007	Versie	0.1
Betreft:	Verslag en prioriteiten		

Verslag Tallinn en prioriteiten

Van 4 tot en met 7 juli heeft het bijna voltallige Forum Standaardisatie, samen met het ondersteunend Bureau, een bezoek gebracht aan de e-Overheid in Tallinn in Estland. Doel van het bezoek was tweeledig. Allereerst wilden we ontdekken hoe zij vanuit een relatieve achterstandspositie de grote voorloper in Europa zijn geworden en daarnaast wilden we door teambuilding een sterker geheel worden. In beide doelstellingen zijn we zeer geslaagd. Het was een erg nuttig gesprek en ook erg gezellig. Tallinn blijkt een mooie stad met een West-Europese atmosfeer, met veel restaurants, cafés en terrasjes. Vriendelijke, open mensen. Eten en drinken zijn prima voor elkaar.

Op het gebied van interoperabiliteit kregen we een groot aantal presentaties. Over hun aanpak en een plaatje van het grotere geheel met een aantal generieke voorzieningen en over de wijze waarop diverse overheidsorganisaties (kabinet, belastingen, douane, politie, onderwijs) binnen dat grotere geheel nu hun taken uitvoeren.

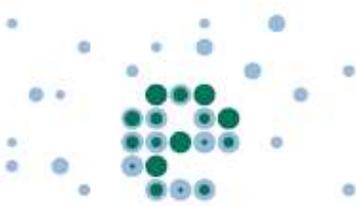
Centraal in de e-Overheid staat hun beleid inzake interoperabiliteit en een aantal generieke voorzieningen. Beleid en voorzieningen zijn in een periode van 10 jaar ontwikkeld.

Beide zijn nu neergelegd in een interoperabiliteitsraamwerk. In dat raamwerk wordt eerst het wettelijk kader benoemd: Privacy wetgeving, database wet, Freedom of Information Act, Identity Documents Act, Wet voor digitale handtekening en regelgeving voor een zestal generieke voorzieningen. Vervolgens worden de doelstellingen van het interoperabiliteitsraamwerk genoemd:

- kanteling van een institutie georiënteerde administratie naar een diensten georiënteerde administratie waarbij de burger met de overheid moet kunnen communiceren zonder de organisatiestructuur en taakverdeling te kennen;
- kostenbesparing door gebruik van centrale voorzieningen;
- verbetering van de coördinatie en beheer van de informatie systemen van de centrale overheid
- vergaande autonomie binnen de afspraken over organisatorische, semantische en technische interoperabiliteit
- bevorderen van een level playing field bij overheidsinkoop

Vervolgens worden de centrale principes benoemd:

- overheidsdiensten zijn 'gratis' voor burgers en andere overheden;
- decentraal wat kan, centraal dan wel generiek wat moet;
- overheidsinformatiesystemen zijn webbased
- overheden spreken samen af dat zij overheidsdiensten worden leveren en gebruiken via een centrale data communicatie laag
- gebruik van XML
- bevordering gebruik open standaarden

- altijd ook kijken naar open source oplossingen
- multichannel
- authenticatie en autorisatie via de Estse ID-card en de generieke service bus (X-Road)
- no wrong door principe.

Opvallende punten van hun infrastructuur zijn:

Beveiliging is gericht op de data, niet op systemen en netwerken

De Estse ID-card werkt met PKI.. 93% van de bevolking heeft zo'n kaart. Ook alle ambtenaren.

Prioriteit heeft het verzekeren van de betrouwbaarheid van de data. Daarnaast hoge beschikbaarheid en verzekeren privacy

Tenslotte is er een volstrekt transparant gebruik van informatie en diensten. Iedereen kan zien wat over hem of haar is vastgelegd. Uiteraard nadat eerst de authenticatie heeft plaats gevonden. Stukken worden verstuurd nadat er een digitale handtekening is geplaatst. Alle acties worden gelogd met de handtekening en de timestamp. Iedereen kan dus altijd reconstrueren wat er is gebeurd, door wie en wanneer.

De meest belangrijke generieke voorzieningen zijn de X-road en hun ID-Card. X-road is een sophisticated versie van onze OSB. Volledig werkend op het internet, goed beveiligd en beschermd tegen ongeoorloofd gebruik door de PKI ID-card. Onze gesprekspartners melden dan ook dat ze totaal geen last hebben gehad van de Russische DDOS aanval van enkele weken geleden. Berichten en mailtjes op X-road worden encrypted en op de bestemde plaats weer leesbaar gemaakt. Bovendien worden alle uitgaande berichten voorzien van een digitale handtekening. Daarnaast is er een aantal generieke basisregistraties als persoonsregistraties, geodetisch systeem.

Bij de ID-card is opvallend dat Estlandse banken waarvan met name de twee leidende banken die in handen zijn van twee Zweedse banken een cruciale rol hebben vervuld om een en ander te realiseren. De banken leveren services aan hun klanten waarbij gebruik gemaakt wordt van de PKI card van de overheid en van hun bancaire card voor BEA en GEA transacties. De e-government services zijn toegankelijk met de PKI card van de overheid en met de bancaire card (inclusief bancaire infrastructuur). De consumenten betalen iets extra voor het gebruik van de PKI card van de overheid. De bedrijven en de overheid betalen wel voor het gebruik van de infrastructuur en de PKI onderneming die in eigendom is van de Estlandse telefoononderneming en de twee grootste banken in Estland.

Wat zou bij ons een hoge prioriteit moeten hebben?

- formuleren doelen, uitgangspunten en principes (interoperabiliteits raamwerk)
- bezien of wettelijk kader up to date is en welke wettelijke belemmeringen er spelen
- keuze maken of we systemen en netwerken gaan beveiligen of de data
- vervolgens goed beveiligde OSB inrichten
- keuze maken voor generieke ID-card met PKI dan wel concept authenticatie service provider omarmen en wederzijdse erkenning en gebruik publieke en private authenticatiemiddelen
- ontwikkelen model voor semantiek en unieke ID's